

1867 - februarie 17: Instaurarea dualismului austro-ungar

Perioada 1859-1866 a fost una deosebit de dificilă pentru statul austriac. Înfruntând în mai multe batalii, în fața armatelor piemonteze, franceze și prusace, exista posibilitatea dispariției acestui stat, care stăpânea numeroase popoare și teritorii străine. În aceste condiții, Împăratul Franz Joseph I a găsit soluția menținerii statului sau prin acordarea unor importante concesiuni maghiarilor.

Astfel s-a încheiat "Acordul austro-ungar privind constituirea monarhiei dualiste Austro-Ungaria". Temându-se de intensificarea luptei popoarelor aflate sub stăpânirea sa, Împăratul a preferat realizarea acestui compromis cu nobilimea maghiară, care detinea cele mai importante poziții politice și economice, în cadrul statului, după cele ale austriecilor.

Astfel s-a ajuns la constituirea monarhiei bicefale, statul fiind împărțit în două: partea austriacă, denumită "Cisleitania", avea capitala la Viena și cuprindea și teritoriile locuite de sloveni, cehi, polonezi, ruteni și de românii din Bucovina; partea ungară, denumită "Transleitania", avea capitala la Budapesta și cuprindea și teritoriile locuite de croați, sârbi, sloveni și de românii din Transilvania și din Banat.

Austriecii și ungurii aveau aceleași drepturi. Organizare comună, coordonată de la Viena, aveau doar externele, armata și finanțele. La data de 8 iunie 1867, Împăratul Franz Joseph I (1848-1916) a fost încoronat și ca rege al Ungariei. Statul austriac a fost salvat, prin acest compromis făcut nobilimii maghiare, pentru încă o perioadă de 51 de ani. Numeroase popoare se aflau, în continuare, sub dominație străină, dualistă, și erau supuse unui amplu proces de deznationalizare.

Deosebit de dificilă a fost situația popoarelor din teritoriile dominate de unguri, așa cum a fost și cazul românilor din Transilvania și Banat, care erau lipsiți de numeroase drepturi și supuși, după anul 1867, unui amplu proces de maghiarizare forțată.